

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет іноземних мов

Кафедра англійської філології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПРАКТИКА ПЕРЕКЛАДУ З ДРУГОЇ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма
«Середня освіта (німецька мова і література)»

Спеціальність
014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)

Спеціалізація
014.022 Німецька мова та зарубіжна література

Галузь знань
01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
протокол № 1 від 27 серпня 2024 р.

м. Івано-Франківськ – 2024

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Практика перекладу з основної іноземної мови
Викладач (-і)	Петрина Оксана Степанівна
Контактний телефон викладача	+380662988270
E-mail викладача	oksana.petryna@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/developer/course/view/5406
Консультації	Понеділок 15:00 (або на платформі zoom за лінком: https://us04web.zoom.us/j/3916551671?pwd=aDYrT0RZTnhHV1gyL3NCOXF5VjJrUT09)
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p><i>Предметом</i> вивчення дисципліни є основні поняття, концепції, актуальні проблеми сучасного перекладознавства, а також прийоми, тактики та стратегії перекладу та особливості їх застосування при перекладі текстів різного стилю. Зазначений курс спрямований на розвиток здатності студентів самостійно глибоко аналізувати текст оригіналу, знаходити в ньому проблемні, з огляду на переклад, одиниці, проводити зіставний аналіз першотвору і перекладу, оцінювати стилістичний баланс двох текстів, а також забезпечити студентів знаннями з теорії та практики сучасного перекладознавства і необхідним мінімумом англомовної та української фахової термінології для здійснення усного та письмового перекладу фахових і художніх творів та проведення наукових досліджень у галузі перекладознавства.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p><i>Метою</i> вивчення навчальної дисципліни є підготувати майбутніх вчителів для роботи з текстами публіцистичного та наукового змісту, ознайомити студентів з основними способами та особливостями перекладу прозових та поетичних творів, а також розвинути навички письмового та усного перекладу з англійської на українську мову та з української на англійську.</p> <p>Основними <i>цілями</i> вивчення дисципліни є:</p> <ul style="list-style-type: none"> • формування перекладацької компетентності та специфічних навичок перекладацької діяльності; • засвоєння необхідних теоретичних та практичних знань, поглиблення знання англійської мови шляхом збагачення словникового запасу студентів спеціальною термінологією з технічних, юридичних, політичних, економічних та медичних галузей; • ознайомлення студентів з різними способами перекладу інтернаціоналізмів, реалій, власних назв, фразеологізмів, художніх засобів тощо. • висвітлення особливостей роботи редактора перекладу на всіх етапах роботи з текстом друготвору (з текстом перекладу). 	
4. Програмні компетентності	
<p>Інтегральна компетентність: Здатність особи розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузях освіти, навчання німецької мови та зарубіжної літератури, другої іноземної мови (англійської) в процесі професійної діяльності або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій і методів психолого-педагогічних та філологічних наук і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.</p> <p>Загальні компетентності:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Соціальна компетентність: Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування рідною та іноземними мовами з представниками інших професійних груп різного рівня. ✓ Дослідницька компетентність: Здатність до абстрактного мислення, пошуку, опрацювання, аналізу та синтезу інформації з різних джерел та проведення 	

досліджень на належному рівні, дотримуючись принципів академічної доброчесності.

Фахові компетентності:

- ✓ Мовно-комунікативна компетентність: Здатність дотримуватися сучасних норм іноземної мови в усному та писемному спілкуванні, зокрема у професійному колі; застосовувати знання про іноземну мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні та практичні вміння з іноземної мови у навчальній і професійній діяльності; забезпечувати навчання учнів іноземній мові, формувати і розвивати мовно-комунікативні уміння та навички учнів, зокрема іншомовну комунікативну та міжкультурну компетентності; здатність забезпечувати здобуття учнями освіти державною мовою.
- ✓ Інформаційно-цифрова компетентність: Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею у професійній діяльності; здатність ефективно використовувати наявні та створювати (за потреби) нові електронні (цифрові) освітні ресурси; використовувати цифрові технології в освітньому процесі.

Результати навчання

- ✓ Здійснювати усну та письмову комунікацію державною та іноземною мовами з учнями, колегами, представниками інших професійних груп, культур і релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо для вирішення завдань у навчальній, позанавчальній і професійній діяльності.
- ✓ Знати норми української та іноземної літературної мови, принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів; вміти аналізувати структурні одиниці української та іноземної мови, визначати їхню взаємодію; характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють; застосовувати ці знання і вміння у професійній діяльності вчителя іноземної мови та зарубіжної літератури.
- ✓ Вільно володіти іноземною мовою в усній і письмовій формах, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування для розв'язання комунікативних завдань у життєвих ситуаціях, навчальній, науково-дослідницькій, професійній діяльності та розвитку іншомовної комунікативної і міжкультурної компетентностей в учнів.
- ✓ Ефективно працювати з інформацією: збирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, впорядковувати, класифікувати, систематизувати, критично оцінювати, аналізувати й інтерпретувати її та застосовувати дані, дотримуючись норм академічної доброчесності.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	–
семінарські заняття / практичні / лабораторні	30
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/вибірковий
---------	---------------	------------------------	------------------------

5	014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)	3	В	
Тематика навчальної дисципліни				
Тема		кількість год.		
		лекції	заняття	сам. роб.
Тема 1. Лексико-семантичні та граматичні трансформації при перекладі. Особливості перекладу фахової лексики. Способи перекладу стилістичних засобів. Типові помилки перекладачів.			4	4
Тема 2. Переклад юридичних текстів з англійської мови на українську.			2	5
Тема 3. Переклад юридичних текстів з української мови на англійську.			2	5
Тема 4. Переклад текстів з економічних питань з англійської мови на українську.			2	5
Тема 5. Переклад текстів з економічних питань з української мови на англійську.			2	5
Тема 6. Переклад текстів медичного спрямування з англійської мови на українську			2	5
Тема 7. Переклад текстів медичного спрямування з української мови на англійську.			2	5
Тема 8. Особливості перекладу художньої літератури			4	6
Тема 9. Особливості перекладу поетичних творів.			2	4
Тема 10. Редакторський аналіз мови першотвору і перекладеного тексту. Лексико-синтаксичні аспекти редагування перекладів. Жанрово-стилістичні аспекти редагування перекладів. Типологія перекладацьких втрат			4	8
Тема 11. Усний переклад відеозаписів з англійської мови на українську.			2	4
Тема 12. Усний переклад відеозаписів з української мови на англійську.			2	4
ЗАГ.:			30	60
6. Система оцінювання навчальної дисципліни				
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Система оцінювання курсу відбувається згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів, що регламентовані в університеті. По закінченні курсу студенти отримують залік на підставі оцінок, отриманих на практичних заняттях. Максимальна кількість балів, яку студенти можуть отримати, відвідуючи практичні заняття – 100 балів (максимальний бал за кожне з 12 занять – 7 балів, за 14 та 15, які передбачають усний переклад – 8 балів).			
Вимоги до письмових робіт	Письмові роботи планом не передбачені.			
Практичні заняття	Оцінюється відвідуваність усіх 14 практичних занять упродовж семестру, окрім першого заняття, яке є оглядовим і проводиться у формі інтерактивної лекції. Максимальна кількість балів, яку студенти можуть отримати, відвідуючи практичні заняття – 100 балів (максимальний бал за кожне з 12 занять – 7 балів, за 14 та 15, які передбачають усний переклад, – 8 балів).			
	Критерії оцінювання перекладу:			

Критерії/бали оцінювання перекладу:	Дескриптори			
Контент (макс. 100 б.)	8 / 7	6 - 5	4 - 3	2 - 1
				*0 – робота не здана
Цілісність і зв'язність тексту перекладу, відповідність оригіналу на змістовому рівні	Переклад повністю відтворює зміст оригінального тексту. Цілісність та зв'язність не порушена.	Переклад передає зміст оригіналу, є цілісним та зв'язним, однак присутні певні розбіжності, що не впливають на розуміння тексту оригіналу.	Переклад містить помітні розбіжності зі змістом оригіналу. Цілісність та зв'язність тексту певною мірою порушена, що ускладнює розуміння оригінального тексту.	Переклад значно відрізняється від оригіналу за змістом. Цілісність та зв'язність тексту значно порушена.
Лексичний рівень	У перекладі відсутні лексичні помилки. Значення слів точно відтворене.	Присутні незначні лексичні неточності.	Значна кількість лексичних помилок, що призводить до помітних розбіжностей між перекладом та оригіналом.	Велика кількість помилок в лексичному використанні, що суттєво впливає на розуміння перекладу.
Граматичний рівень	Відсутність граматичних помилок.	Присутні незначні граматичні помилки.	Присутні серйозні граматичні помилки, що певною мірою порушують цілісність та зв'язність тексту.	Велика кількість граматичних помилок, що значно впливає на цілісність та зв'язність тексту.

	<p>Збереження жанрово-стильових особливостей оригіналу</p> <p>Переклад зберігає або вдало компенсує жанрово-стилістичні особливості оригіналу.</p> <p>Присутні незначні недоліки під час відтворення жанрово-стильових особливостей оригіналу.</p> <p>Переклад має помітні відхилення від жанрово-стилістичних особливостей оригіналу.</p> <p>Переклад великою мірою не відтворює жанрово-стильові особливості оригіналу.</p>
	<p>Дотримання орфографічних і пунктуаційних норм</p> <p>Всі орфографічні та пунктуаційні норми дотримано.</p> <p>Декілька незначних помилок у написанні слів або використанні пунктуаційних знаків.</p> <p>Присутні серйозні помилки у написанні слів або використанні пунктуаційних знаків, що ускладнюють розуміння перекладу.</p> <p>Значна кількість серйозних помилок у написанні слів або використанні пунктуації.</p>
Умови допуску до підсумкового контролю	Діє система накопичення балів упродовж курсу. При виставленні заліку (максимум 100 балів) враховуються навчальні досягнення студентів (бали), набрані на поточному опитуванні під час практичних занять.
Підсумковий контроль	<p>Форма контролю: залік</p> <p>Форма здачі – система накопичення балів</p> <p>Розподіл балів за завдання:</p> <p>аудиторна робота – 100 балів;</p>
7. Політика навчальної дисципліни	
<p>Курс читається англійською мовою.</p> <p>Загальна максимальна кількість балів, яка присвоюється студентові/студентці за курс, становить 100 балів, яка є сумою балів за виконання практичних завдань (максимальний бал за кожне з 12 занять – 7 балів, за 14 та 15, які передбачають усний переклад – 8 балів). Складання заліку передбачає отримання рейтингової підсумкової оцінки (максимум 100 балів, мінімум 50 балів). При виставленні рейтингового підсумкового балу обов'язково враховується присутність студента/студентки на лекційних та практичних заняттях, активність під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття.</p> <p>Письмові роботи: Письмові роботи планом не передбачені.</p> <p>Академічна доброчесність:</p> <p>Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету. Ознайомитися з «Положенням про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (Редакція 2)» можна за покликанням:</p> <p>https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2024/02/34-05-polozhennia-pro-</p>	

zapobihannia-akademichnomu-plahiatu.pdf

Відвідування занять:

Студент зобов'язаний вчасно приходити на заняття. Він може бути не допущений до заняття, у разі запізнення без вагомої на те причини. Студент має брати активну участь в обговоренні питань, які розглядаються під час лекційних і практичних занять; заохочується висловлювання власної думки. Здобувач вищої освіти повинен бути толерантним у спілкуванні з викладачем та іншими студентами, зокрема під час обговорення дискусійних питань на заняттях. Студент може відпрацювати будь-яке пропущене з поважної причини заняття чи вид контролю. Студенти, які навчаються за індивідуальним графіком, опрацьовують матеріал самостійно з обов'язковим проходженням усіх тестувань в системі дистанційного навчання d-learn та виконанням письмових завдань відповідно до індивідуального графіку навчання, складеного та погодженого з викладачем на початку семестру. Умови навчання за індивідуальним графіком регламентуються «Положенням про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника»

https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/05/02-07.44_2022-polozhennia-pro-poriadok-navchannia-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity-za-individualnym-hrafikom-u-prykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasylii-stefanyka.pdf

Студенти, які не набрали 50 балів за відомістю №1, мають право перескласти залік за відомістю №2. На консультаціях викладача студенти мають можливість отримати роз'яснення питань, з якими виникли труднощі у процесі підготовки до практичних занять та при виконанні письмових робіт. У разі отримання незадовільної оцінки з навчальної дисципліни за талоном №3, студенти мають право на повторне її вивчення, що регламентовано «Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін (кредитів ECTS) в умовах ECTS (Редакція 4)», ознайомитися з яким можна за покликанням:

<https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/polozhennia-pro-povtorne-vyvchennia-dystsyplin-kredytiv-ects-v-umovakh-ects.pdf>

Неформальна освіта:

Порядок перезарахування результатів неформальної освіти в межах курсу (наприклад, результати проходження курсів на платформах Coursera, UdeMy, тощо, наявність сертифікатів, котрі підтверджують проходження відповідних професійних курсів/тренінгів, тощо) регламентується «Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/05/02-07.33_2022-polozhennia-pro-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-osvity-v-prykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasylii-stefanyka.pdf

Самостійна робота – зарахування результатів неформальної освіти: проходження онлайн курсів по академічній доброчесності, риториці, публічних виступах:

https://prometheus.org.ua/course/course-v1:Prometheus+AI101+2021_T2

<https://vumonline.ua/course/academic-integrity-at-the-university/>

або інші курси за бажанням студентів.

8. Рекомендована література

1. Карабан В'ячеслав, Мейс Джеймс Теорія і практика перекладу з української мови на англійську мову. Вінниця: Нова книга, 2003.
2. Швачко С. О. Проблеми синхронного перекладу. Вінниця:Фоліант, 2004.
3. Шпак В. К. Основи перекладу: граматичні та лексичні аспекти. Навч. Посіб. 2-е вид. Київ 2007.
4. Черноватий Л. М., Карабан В. І. Переклад англomовної економічної літератури. Економіка США: Загальні принципи. Вінниця: Нова книга, 2005. (бібліотека ФІМ)

5. Некряч Т. Є., Чала Ю. П. Через терни до зірок: труднощі перекладу художніх творів. Вінниця: Нова книга, 2008. (бібліотека ФІМ)
6. Науменко Л. П., Гордєєва А. Й. Практичний курс перекладу з англійської мови на українську. Вінниця: Нова книга, 2011. (бібліотека ФІМ)
7. Літвіняк О. В. Збірник вправ для занять з усного перекладу: англо-українська мовна пара. Вінниця: Нова книга, 2019. (бібліотека ФІМ)
8. Gentzler E. Contemporary Translation Theories. London and New York. Routledge, 1993.
9. Korunets, Il'kov. Theory and Practice of Translation. Vinnitsya: Nova Knyha Publishers, 2001. (бібліотека ФІМ)
10. Korunets I. V. Contrastive Typology of the English and Ukrainian Languages. Kyiv: Lybidpubl, 1995.
11. Черноватий Л. М., Карабан В. І., Омелянчук О. О. Переклад англomовної технічної літератури. / За редакцією Л. М. Черноватого і В. І. Карабана. Навчальний посібник. – Вінниця: Нова Книга, 2006. – 296 с. (бібліотека ФІМ)
12. Черноватий Л. М., Карабан В. І., Пенькова І. О., Ярощук І. П. Переклад англomовної економічної літератури. Економіка США. Навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти. – Вінниця: Нова Книга, 2007. – 416 с. (бібліотека ФІМ)
13. Черноватий Л. М., Карабан В. І., Іванко Ю. П., Ліпко І. П. Переклад англomовної юридичної літератури. Навчальний посібник. – 3-є видання, виправлене і доповнене. – Вінниця: Нова Книга, 2006. – 656 с. (бібліотека ФІМ)

Інтернет-ресурси:

14. Bystrov Y., Petryna O. Translation as Creation. Editing = Переклад як творчість. Редагування: Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2021. 244 с. ISBN 978-966-640-513-8.
15. Петрина О., Іванків О. Особливості використання перекладацької трансформації опущення при перекладі автобіографічних творів (на матеріалі перекладу твору Мей Маск «Жінка, в якій є план»). Нова філологія. – м. Запоріжжя, 2022. № 87. С. 52-58. – ICI World of Journals, ICI Journals Master List. **Index Copernicus**. <http://novafilohiia.zp.ua/index.php/new-philology/issue/view/22/18>
16. Петрина О. С., Цюцюра Д. Р. Особливості перекладу фразеологічних одиниць економічної галузі. Нова філологія. – м. Запоріжжя, 2021. № 84. С. 193-199. – ICI World of Journals, ICI Journals Master List **Index Copernicus** <http://novafilohiia.zp.ua/index.php/new-philology/article/view/679>
17. Yves Gambier, Luc van Doorslaer, *Handbook of Translation Studies*, Volume 1, John Benjamins Publishing Company Amsterdam / Philadelphia. <https://docplayer.net/6874233-Handbook-of-translation-studies.html>
18. Yves Gambier, Luc van Doorslaer, *Handbook of Translation Studies*, Volume 2, John Benjamins Publishing Company Amsterdam / Philadelphia. <http://www.ebooksz.net/2020/12/02/handbook-of-translation-studies-volume-123-and-4/>
19. Yves Gambier, Luc van Doorslaer, *Handbook of Translation Studies*, Volume 3, John Benjamins Publishing Company Amsterdam / Philadelphia. <http://www.ebooksz.net/2020/12/02/handbook-of-translation-studies-volume-123-and-4/>
20. Yves Gambier, Luc van Doorslaer, *Handbook of Translation Studies*, Volume 4, John Benjamins Publishing Company Amsterdam / Philadelphia. <http://www.ebooksz.net/2020/12/02/handbook-of-translation-studies-volume-123-and-4/>
21. Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури: граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми. Вінниця: Нова книга, 2002. https://nmetau.edu.ua/file/karaban_posibnik_dovidnik_z_perekladu_nauk_tehn_lit.pdf